

TURVALLISESTI NETISSÄ

Seinäjoki

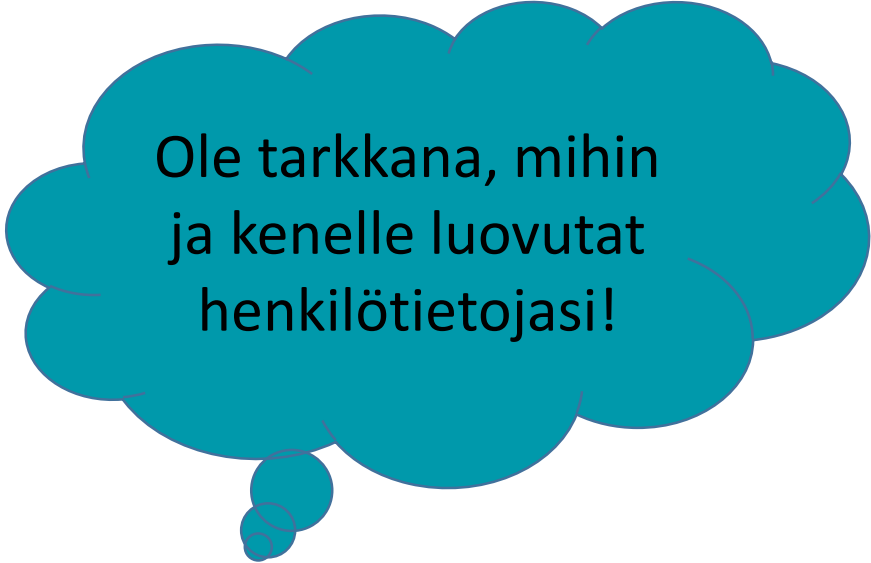
YKSITYISYYDEN SUOJA perustuu lakiin ja sen tarkoituksena on suojata henkilön yksityiselämän tietoja julkisuudelta. Yksityisyyden suojan rikkoutuessa voi asiasta tehdä rikosilmoituksen. Yksityisyyden suojan rikkomista on esimerkiksi toisen henkilön yksityisen kuvan tai salaisuuden luvaton levittäminen sosiaalisen median kautta.

TIETOSUOJALLA turvataan henkilön oikeudet henkilötietoja käsitellessä. Suomessa noudatetaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR).

HENKILÖTIETO on tietoa, josta henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai tietoja yhdistämällä.

Esimerkkejä henkilötiedoista:

- nimi
- osoite
- syntymäpäivä
- puhelinnumero
- valokuvat ja videot, joista on tunnistettavissa
- tiedot lääkärikäynneistä

Ole tarkkana, mihin
ja kenelle luovutat
henkilötietojasi!

SELAIMEN YKSITYISYYSTOIMINNOT - KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

SELAIN on ohjelma tai sovellus, jolla voidaan käyttää internetin verkkosivuja. Selaimia ovat mm. Chrome, Firefox, Edge ja Safari.

SIVUHISTORIA

Sivuhistoriaan tallentuvat vierailut verkkosivut. Sivuhistoria kannattaa tyhjentää varsinkin yhteiskäyttölaitteissa tai käyttää yksityisen selauksen tilaa (ks. seuraava kohta).

YKSITYISEN SELAUKSEN TILA (INCOGNITO –TILA)

Selain ei tallenna tietoja vierailuista verkkosivuista tai tehdyistä hauista. Yksityisen tilan saa asetettua selaimen asetuksista. Yksityisen tilan tunnistaa yleensä selainikkunan tummasta taustasta.

VÄLIMUISTI tallentaa selaimeen tietoja, kuvia, videoita ym. vierailuista verkkosivuista. Tämä auttaa verkkosivuja latautumaan jatkossa nopeammin. Toisaalta välimuistista voi olla haittaa, jos sinne on tallentunut vanhentunutta tietoa verkkosivustosta. Välimuisti onkin syytä silloin tällöin tyhjentää.

Perehdy aina
sivuston
evästeasetuksiin
ennen
hyväksymistä!

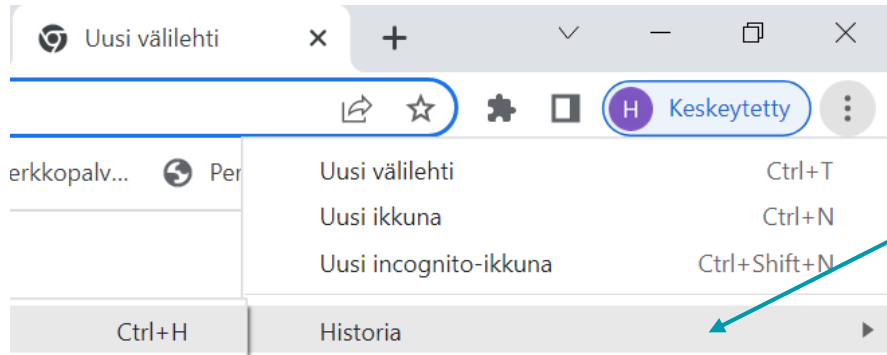
Huolehdi välimuistin
tyhjentämisestä
säännöllisin
väliajoin!

EVÄSTEET (COOKIES)

Evästeet tallentavat verkkosivustolle tietoa laitteesta ja toiminnasta sivustolla. Tällaisia ovat esimerkiksi kielivalinnat ja kirjautumistiedot.

Osa evästeistä on välttämättömiä sivuston toimintojen kannalta, kuten ostoskori verkkokaupassa. Ei-pakolliset evästeet keräävät tietoa toiminnastasi esim. markkinointitarkoituksessa.

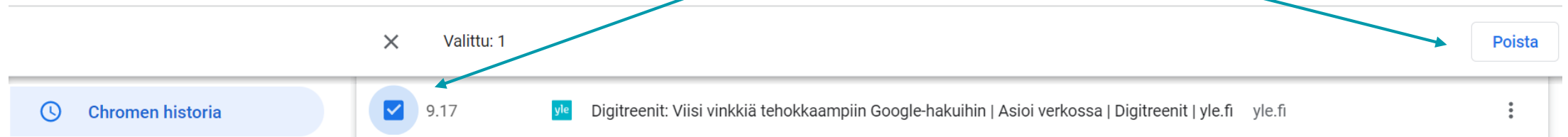
SIVUHISTORIAN TYHJENTÄMINEN GOOGLE CHROME -SELAIMESSA

Valitse selaimen oikean yläkulman kolmen pisteen takaa valikosta Historia tai käytä pikanäppäintä ctrl + H

Sivuhistoriasta voi poistaa yksittäisiä sivustoja valitsemalla ne aktiiviseksi ja sen jälkeen Poista.

Koko sivuhistorian voi poistaa kerralla valitsemalla Poista selaustiedot.

Historia

Haku historiasta

Chromen historia

Välilehdet muista laitteista

Poista selaustiedot

Tänään - torstai 23

9.53

Poista selaustiedot

Perusasetukset

Lisäasetukset

Aikaväli Viimeinen tunti

- Selaushistoria
Tyhjentää historian esim. hakukentästä
- Evästeet ja muu sivustodata
Kirjaa sinut ulos useimmilta sivustoilta.
- Välimuistissa olevat kuvat ja tiedostot
Vapauttaa alle 319 Mt. Jotkin sivustot saattavat latautua hitaammin seuraavalla käynnillä.

Hakuhistoriaa ja muita toimintoja voidaan tallentaa Google-tilillesi, kun

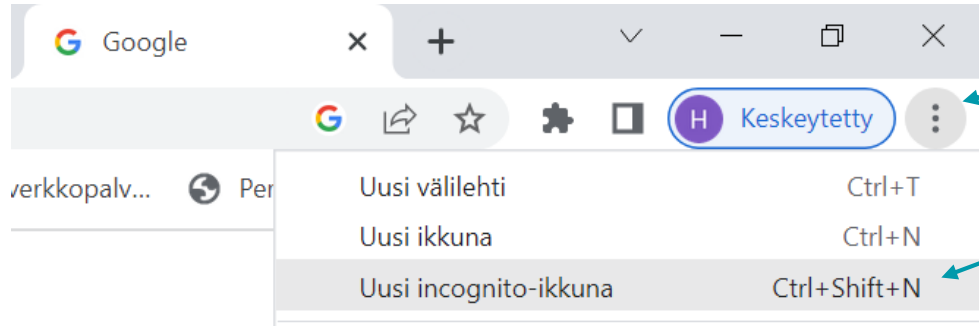
Peru

Poista tiedot

Valitse aikaväli, jolta haluat poistaa historian sekä tiedot, jotka haluat poistaa. Lisäasetukset – välilehdellä on lisää vaihtoehtoja.

Lopuksi valitse Poista tiedot.

YKSITYISEN SELAUKSEN TILAN ASETTAMINEN GOOGLE CHROMESSA

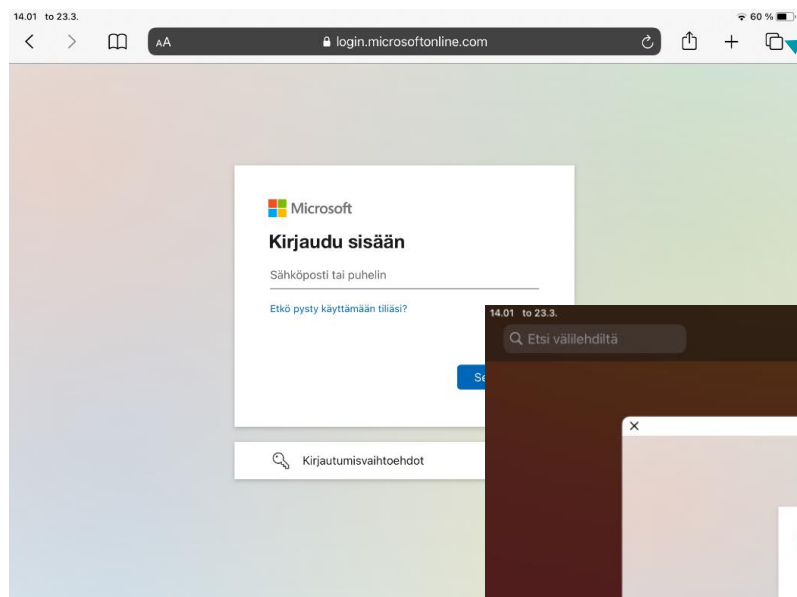

Valitse selaimen oikean yläkulman kolmen pisteen takaa valikosta Uusi incognito -ikkuna.

Yksityisen selauksen tilan ikkuna näyttää tältä.

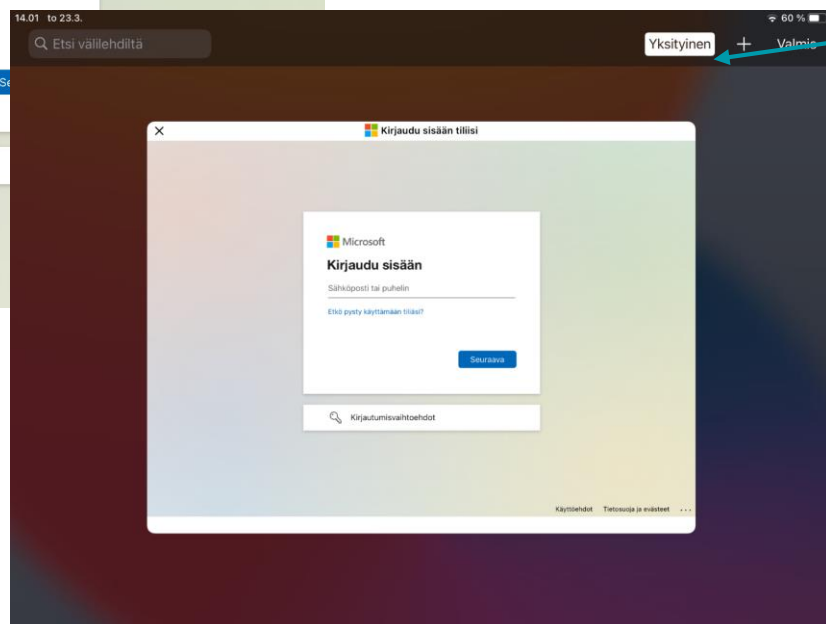

YKSITYISEN SELAUKSEN TILAN ASETTAMINEN IPADIN SAFARISSA

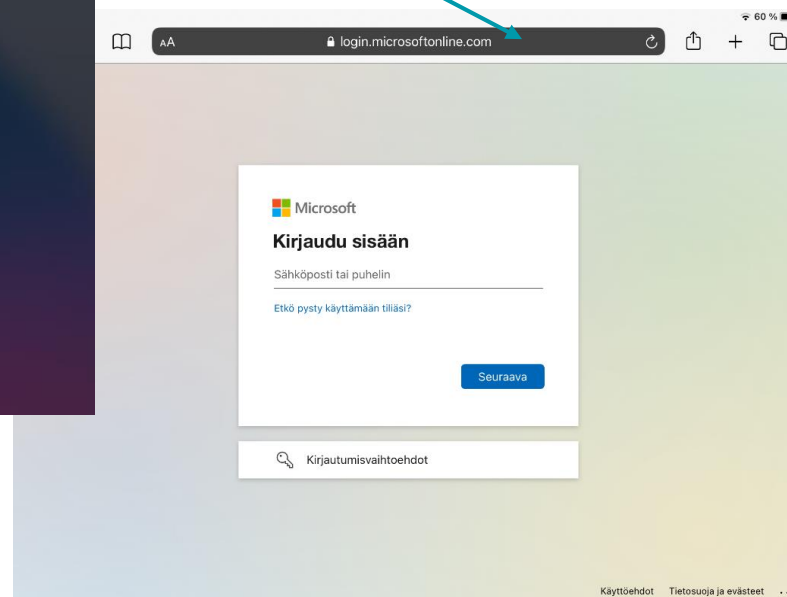

Napauta välilehti –kuvaketta oikeassa yläkulmassa

Valitse avautuvasta näkymästä Yksityinen

Yksityisen tilan tunnistaa mustasta osoiterivistä

TIETOTURVAN JA –SUOJAN KÄSITTEITÄ

TIETOTURVALLA ehkäistään tietojen väärinkäyttöä.

TIETOTURVARISKI on olemassa, kun tietojen suojaus on puutteellista.

Tietoturvariskejä ovat mm.

- Käyttäjän puutteelliset taidot
- Laitteiston puutteellinen suojaus
- Vanhentunut/päivittämätön laitteisto/ohjelmisto
- Tunnusten kalastelut
- Valesovellukset ja huijaukset
- Verkkokauppojen ja somepalveluiden tietovuodot
- Internetiin liitetyt laitteet (IoT) esim. robotti-imuri, älytelevisio, valvontakamerajärjestelmä

Tiedosta
tietoturvariskit
ja ole tarkkana!

HAITTAOHJELMA on ohjelmisto, jonka tarkoitus on hyödyntää tai vahingoittaa laitetta, palvelua tai verkkoa.

Haittaohjelmilla voidaan esim. kerätä tietoja, joista haittaohjelman levittäjä voi hyötyä taloudellisesti.

Haittaohjelmatyyppejä ovat mm. virus, mato, vakoiluohjelma, troijalainen.

PALOMUURI estää haitallista verkkoliikennettä.

VIRUSTORJUNTAohjelma etsii ja tuhoaa haitallisia viruksia, puhdistaa työasemaa ja estää viruksia leviämästä eteenpäin.

Tietoturvaa parantavat:

- Vahva salasana
- Kaksivaiheinen tunnistautuminen
- Laitteen lukitseminen
- Uloskirjautuminen
- Asianmukainen virustorjuntaohjelma ja palomuuuri
- Avoimien langattomien verkkojen (wi-fi) välttäminen
- Varauksellinen suhtautuminen linkkeihin ja liitteisiin

Tietoturvan vaarannuttua
on tärkeää tarkistaa
mahdollisimman nopeasti,
mitä tietoja on voinut
joutua väärin käsiin!

Tietosuojavaltuutetun toimiston
[sivustolta](#) löytyy kattava listaus,
miten toimia erilaisissa
henkilötietojen katoamis- ja
tietoturvaloukkaustilanteissa

DIGIPROFIILI tarkoittaa henkilöstä kerääntyvää dataa, joka on koottu merkinnöistä, joita jää netin ja sovellusten käyttämisestä. Tätä dataa voidaan käyttää mm. kohdennettuun mainontaan tai palveluiden kehittämiseen.

DIGITAALINEN JALANJÄLKI

1. Aina kun käytämme nettiä, jätämme jälkeemme merkintöjä. Tällaiset bittimerkinnot ovat dataa, eli tietoa toiminnastamme.
2. Bittimerkintöjen lisäksi esimerkiksi yritykset ja viranomaiset keräävät ihmisistä henkilötietoja ja sijaintitietoja.
3. Datasta muodostuu kokonaiskuvaa ihmisestä nimitetään digitaaliseksi jalanjälkeksi.
4. Kun dataa kertyy suuria määriä, sen perusteella voidaan esimerkiksi ennustaa ihmisen käytöstä.

Mihin meistä kerättyä dataa käytetään?

Sen avulla kehitetään parempia palveluita. Sen avulla kohdennetaan mainontaa. Datan hallintaan liittyy aina tietoturvan riski.

Minkälaista tietoa meistä kerätään netissä?

PAIKKATIETOJA
Missä asut? Missä vietät eniten aikaa? Missä käytät eri somepalveluita? Missä olet nyt?

AIKATIETOJA
Mihin aikaan vuorokaudesta käytät eri somepalveluita? Kuinka kauan viihdyt erilaisilla nettisivuilla?

TIETOJA VERKKOKÄYTKÖSTÄ
Mitä selainta käytät? Mistä kanavista saavut eri nettisivuille? Minkälaisia linkkejä klikkaat?

HENKILÖTIETOJA
Nimesi, osoitteesi, sähköpostiosoitteesi, puhelinnumerosi, sosiaaliturvatunnuksesi, jne.

TIETOJA PERHESUHTEISTA JA YSTÄVÄPIIRISTÄ
Kaikki kontaktisi

KUVIA
Jotkut sovellukset hyödyntävät esim. kasvojen tunnistusteknologiaa. Tekoäly analysoi kuvista myös tunteita.

TIETOJA TEKNISETÄ LAITTEISTA
Tietokoneesi malli ja tyyppi, akkusi varaustila, IP-osoitteesi, käyttämäsi verkon nopeus, jne.

TIETOJA KIINNOSTUKSENKOhteista
Mitä harrastat? Mitä opiskelet? Minkälaisesta musiikista pidät? Minkälaisia aiheista keskustele?

Huom!
Tietomme ovat usein vain osa suurta tietomassaa. Tiedon personointi on kuitenkin mahdollista esim. verkon eri tietokantoja yhdistelemällä.

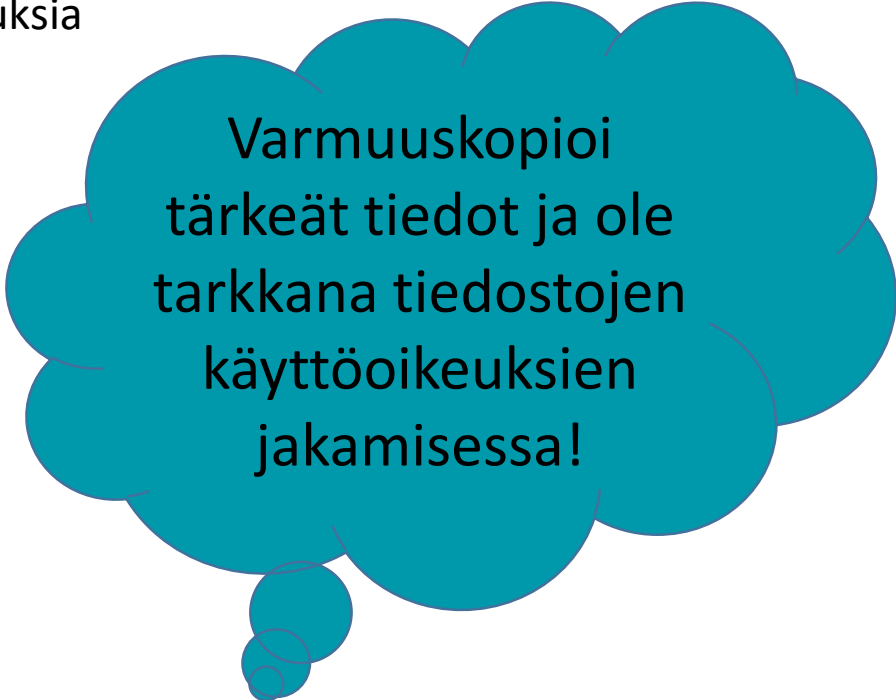
Tee yksityisyydensuojallesi vuosihuolto:

- Poista puhelimestasi appit ja sovellukset, joita et tarvitse.
- Siivoa kontaktisi ja poista turhat yhteystiedot.
- Tarkista sometiliesi yksityisyysasetukset. Pohdi, kannattaisiko joku sovellus vaihtaa julkisesta yksityiseksi.
- Lue palvelujen käyttöehdot ja mieti, mihin kaikkeen haluat sitoutua.
- Tarkastele omaa käytöstäsi kriittisesti: Kunniotatko muiden dataa, esimerkiksi kuvia, henkilötietoja ja käyttäjätilejä?

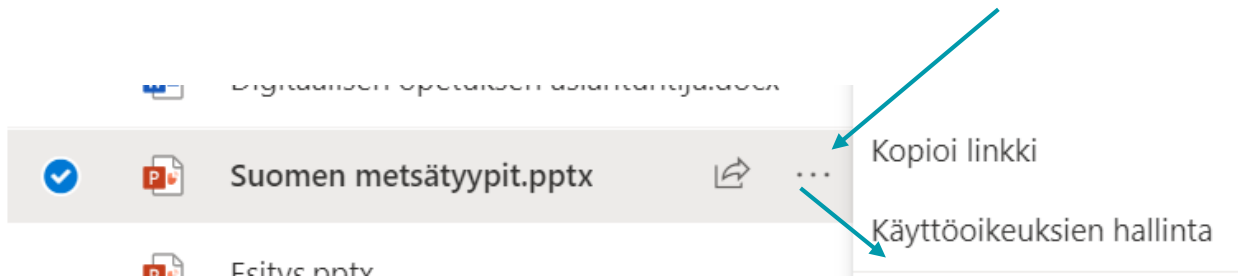
Teksti: Mediakasvatusseura ja Meija Pusta / Grafiikka: Annina Mänttä

VARMUUSKOPIOINTI tarkoittaa (tärkeiden) tietojen kopiointia talteen eri sijaintiin kuin alkuperäinen. Varmuuskopiointilla varmistetaan, että tiedot ovat tallessa, jos alkuperäinen tieto vahingoittuu tai katoaa. Varmuuskopiointin voi tehdä esimerkiksi omaan pilvitalennustilaan tai ulkoiselle tallennuslaitteelle.

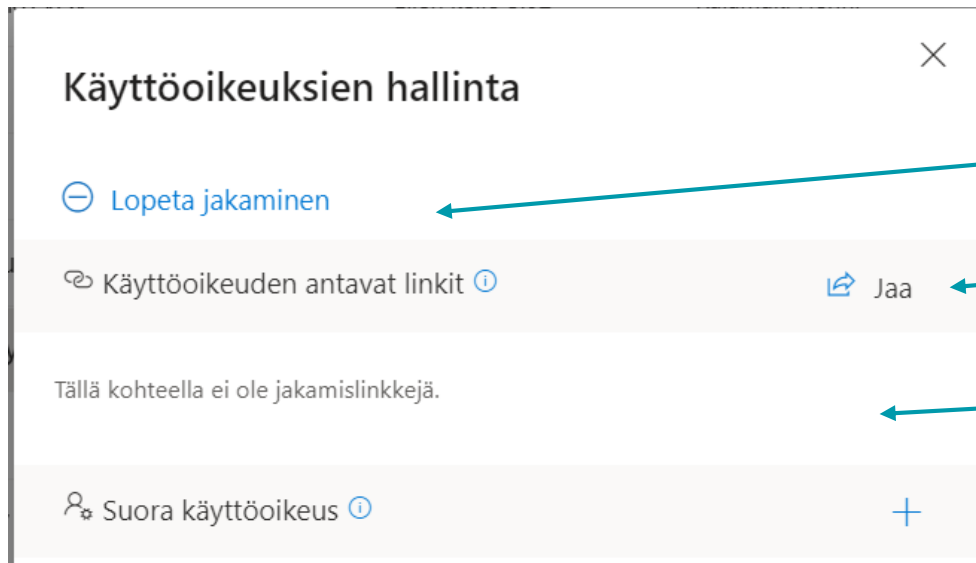
TIEDOSTON KÄYTTÖOIKEUS tarkoittaa, että käyttäjällä on oikeus tarkastella ja/tai muokata tiedostoa. Tiedostojen ja kansioden käyttöoikeuksia hallitaan pilvipalvelussa. Käyttöoikeuksia tiedostoon tai kansioon voi jakaa kaikille avoimella linkillä tai rajatulle ryhmälle/henkilöille. Annettuja käyttöoikeuksia voi myös poistaa. [OHJE](#)

Varmuuskopioi
tärkeät tiedot ja ole
tarkkana tiedostojen
käyttöoikeuksien
jakamisessa!

M365 palvelun Onedrivessa tiedoston/kansion oikeuksia voi tarkastella, jakaa ja poistaa valitsemalla kolmen pisteen takaa Käyttöoikeuksien hallinta.

Poista käyttöoikeuksia

Lisää käyttöoikeuksia

Tarkastele käyttöoikeuksia

LÄHTEET

[Kaspersky](#): Mikä digitaalinen jalanjälki on? Miten sitä voi suojella hakkereilta?

[Mediakasvatusseura](#): Infograafi: Digitaalinen jalanjälki

LISÄMATERIAALIA

[Ylen digitreenit](#): Evästeet

[Ylen Digitreenit](#): Yksityinen selaus